

Jona gewillig gemaakt (X)

Prediking over Jona 3: 1- 3

‘En het woord des HEEREN geschiedde ten anderen male tot Jona, zeggende: Maak u op, ga naar de grote stad Nineve; en predik tegen haar de prediking, die Ik tot u spreek. Toen maakte zich Jona op, en ging naar Nineve, naar het woord des HEEREN. Nineve nu was een grote stad Gods, van drie dagreizen’.

Liturgie:

Ps. 119 : 33

Ps. 119 : 82

Schriftlezing Jona 3, tekst Jona 3:1-4

Ps. 119 : 34, 36, 38

Ps. 51 : 6

Ps. 51 : 7

Gemeente,

De laatste keer zagen wij, dat God een eind maakte aan de lijdensweg van Jona. Hij vond het genoeg. Het doel was bereikt. Hij had geen lust tot slaan. Jona was een schaduw van Christus. We zien de vervulling van Psalm 16. ‘Want Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten, Gij zult niet toelaten dat Uw Heilige de verderving zie’. De vis ging met Jona naar de kust. De vis ging op de stem van God. Jona had het benauwd in de vis. Maar de vis had het even benauwd met Jona en spuwde hem uit. Daar lag Jona als een hoopje vuil. Zo nam God hem aan. Daar hebben wij hem gelaten.

Nu lezen wij in hoofdstuk 3:1: ‘En het Woord des Heeren geschiede ten andere male tot Jona, zeggende: Maak u op, ga naar de grote stad Ninevé en predik tegen haar de prediking, die Ik tot u spreek’. Daaruit blijkt dat het weer goed is tussen de Heere en Jona. God is met hem verzoend. Dat is geen kleinigheid. Immers de Heere was en is Jona niets schuldig. Het is niet vanzelfsprekend, dat de Heere een boos en weerspannig schepsel opnieuw aanneemt. Immers hoe heeft de Heere niet vele duizenden Israëlieten laten vallen in de woestijn en van hen laten beschrijven: ‘Zij konden niet ingaan vanwege hun ongeloof?’ Daar is een grens aan het goddelijk geduld gesteld. En die grens had Jona niet overschreden. Niet krachtens eigen verdienste, maar krachtens Gods genade. De Heere handhaaft Zichzelf. Het opnieuw komen van God tot Jona wil zeggen: Ziet u wel Jona dat al dat eigenwillig lopen en gaan niets uithaalt? Dat was voor Jona de les. En dat is nog de levensles voor ons gemeente. Want de mens overdenkt wel zijn weg, maar de Heere bestuurt zijn gang.

Wat is onze zonde? Wel dat wij altijd wijzer willen zijn dan God. Daarmede doen wij de Heere dag in dag uit verdriet. Te menen, dat wanneer wij het niet kunnen overzien, het niet goed gaat. Te menen, wanneer wij het niet in de hand hebben, het misgaat. Ons oordeel boven het oordeel des Heeren stellen. Ontzettend is de tegenstand tegen het Woord der waarheid. Maar die waarheid is sterk, al lopen ook alle mensen daar tegenin. Zij blijft staan. En al uw inspanningen zijn met onvruchtbaarheden geslagen, zo de Heere er niet in erkend is geworden, zo de Heere niet werkt. Want niet ons werken, maar het werk van Gods genade is beslissend. Alle poging, hoe grootscheeps ook, zal op niets uitlopen, wanneer de Heere er Zelf niet bij is. ‘Niet door kracht, en niet door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen’.

Jona had geweigerd te spreken. Hij dacht dat de Heere te goed was om Zijn dreiging door te zetten. Hij dacht: als ik ga prediken, gaat Ninevé zich bekeren en dan wordt Israël straks onder de Assyrische wereldmacht verpletterd. Maar Jona had niet gedacht om de uitkomst van het bevel Gods in het geloof op te volgen en het verder aan de Heere over te laten. Dat is het gemeente. Want laten wij het maar eens overbrengen in onze tijd. Wat Ninevé in die tijd voor Israël was, dat is Moskou in deze tijd. Hoe vaak had Jona niet gedacht: was Ninevé maar van de kaart geveegd, dan hadden wij tenminste een stil en gerust leven. En hoevelen onzer hebben niet gedacht en denken het nog: een, twee of drie atoombommen op de hoofdstad van dat Russische rijk en de zaak van de kerk des Heeren is in Duitsland, ja in geheel Europa ermee gediend. Dan komt het wat dichterbij ons. En stel, dat er iemand van ons bij wijze van spreken gezonden werd naar Moskou om het oordeel des Heeren aan te zeggen, zodat het zich bekeert, en een nog groter gevaar voor ons ontstaat...

O, die eigenwijsheid. Want Jona wist het heel goed. Hij kende het woord des Heeren. Maar hij deed het niet. Zien wij op onszelf gemeente? Want wij zijn omringd met de geboden en beloften van God. Niemand onzer is ermee onbekend, dat het hierom gaat dat wij de Heere kennen, liefhebben en vrezen. Dat wij met de naaste hebben om te gaan, zoals God met ons, dat alle werk van nul en gener waarde is zolang wij niet in een waarachtig geloof aan de Heere verbonden zijn. Maar doen wij ook die wil des Heeren? Bij al de gruwelen die de Heere in deze wereld te verdragen is dit de ergste gruwel, dat Zijn volk niet naar *Hem* hoort! 'Maar Mijn volk wou niet naar Mijn stem horen, Israël verliet Mij en Mijn geboon t' heeft zich andere goon, naar zijn wens verkoren'. Daar ligt het. Praatjes genoeg maar niet aan het woord willen. Wanneer het Woord des Heeren komt, wil Jesaja niet, wil Mozes niet, Amos en Jeremia willen niet. Maar er staat geschreven in het Woord: 'Gij hebt mij overreed en Gij zijt mij te sterk geworden'. De Heere neemt ze en brengt ze waar Hij ze hebben wil. Daarom doet Hij alle andere wegen doodlopen, opdat Zijn Woord de heerschappij zal krijgen.

Toen kwam het Woord des Heeren ten tweede male tot Jona. O, wat een barmhartigheid en lankmoedigheid! Maar ook wat blinkt hier alles van het goddelijk recht! Want God handhaaft Zijn Woord. Niet één woord zal er ten aarde vallen. Zijn wil zal gedaan zijn. Dat leert ons de komst van de Heere Jezus wel duidelijk. Eer God Zijn wil liet vertrappen heeft Hij die laten oprapen door Zijn eigen Zoon. Daarom die diepe weg met Jona. Daarom nog zo vaak diepe wegen met ons. Daarom die ernstige ziekte, daarom dat leed en dat verdriet en al die smart. Daarom die diepere ontdekking, daarom dat scherpe insnijdende woord in uw leven. Ten tweede male. O, wat heeft de Heere met Zijn volk te stellen! Immers de heilige wet werd eenmaal gegeven en in stukken geworpen aan de voet van de berg Horeb. Dan moet Israël ze nog eens ontvangen, maar dan geleerd. Zo gaat het ook met het verbond aan de Horeb gesloten. Dat was verbroken (Ezechiël) maar dan niet meer in stenen tafelen, maar geschreven door de pen van de Heilige Geest in hun hart. Hoeveel keer is tot u reeds het Woord des Heeren gekomen? O, die beschaming, dat liggen in onze schande en schaamte! Daarom gaan wij de diepte in omdat wij het Woord des Heeren verwerpen. Zeg dan niet o zondaar dat het Woord des Heeren tot u niet gekomen is, maar zeg veeleer, dat u dit Woord des Heeren ongehoorzaam bent geweest en dat u al de woorden Gods achter u rug heeft geworpen en smeek hem om de gehoorzaamheid des geloofs. Zelfs wanneer u immer dit woord ongehoorzaam geweest bent, staat Hij vandaag nog te kloppen aan de deur van uw hart!

Daarom staat Jona ons beschreven niet alleen als een teken van de handhaving van het Gods recht, maar ook als een waarschuwing. Immers wat bereiken wij anders door onze ongehoorzaamheid dan dat wij met Jona van de roeibank in de zee vallen, ja dat wij in de eeuwige afgrond vallen. Maar het is ook een vertroosting. Wanneer wij al ons werk uit onze eigen hand geven en het God in de hand geven. Dan gaat het goed. Kent u dat in uw eigen leven? Eerder gaat het niet goed. Dan is er de afhankelijkheid, dan is er de teerheid. Dan is er een volgen. O, gemeente het is zo nuttig en vruchtbaar wanneer wij eronder gaan! Zo kwam het Woord des Heeren ten tweede maal tot Jona. Maak u op. Sta op.

Gemeente hetzelfde woord kwam tot Jona en toch anders. De eerste keer kwam het tot hem in zijn eigenwijsheid. Toen brak hij armen en voeten aan dit woord. Nu kwam het tot hem, toen hij zijn lendenen aan dit woord gestoten had. O, die macht van het Woord Gods wanneer het de overhand krijgt in ons leven. Gods macht en eigen kracht verdragen zich niet in het leven. Toen *Jona* groot was, was God klein. Toen *God* groot was, was Jona klein. Wie hoort die hore!

Maak u op, ga naar de grote stad Ninevé en predik tegen haar de prediking die Ik tot u spreek. Dezelfde prediking, maar toch anders. Jona moet naar Ninevé gaan en prediken de prediking die Hij tot hem spreken zal. Hoe? Als een teken. Immers Jona is de Ninevieten naar het eigen woord van de Heere Jezus tot een teken geweest. Hoe? Met het wier aan zijn hoofd om het zo maar eens te zeggen. De Heere voegde terwille van de hardigheid des harten *een teken*, een wonder. Wanneer het woord Gods door de boosheid van de mensen wordt ingesloten, geeft de Heere een teken. Henoeh de zevende van Adam af predikte de gehele lieve dag aan zijn tijdgenoten, dat de Heere met Zijn oordelen komen zou. Wat deden zij? Zij sloten hem zo nauw in, dat er geen plek op de aarde overbleef. Wat deed de Heere toen? Hij nam hem weg. Zij zochten hem om hem te doden en zie hij was er niet meer. Zo was Henoeh voor zijn tijdgenoten tot een teken. Zie het verder aan Mozes. Hij kwam niet alleen met het Woord Gods tot de Farao en de Egyptenaren maar ook met teken die de bodem en de lucht aangrepen. De breuk met Egypte is voor eens en altijd bevestigd door de Rode Zee. God nam Elia weg met een hemelwagen. Zijn dan de tekenen meer dat het Woord? O nee. De wonderen zijn de omlijsting van het grote heil. Zijn woord ontsluit Zijn raad en Zijn wil. Zij zijn minder, maar daarom niet waardeloos. Zij dienden om zijn prediking te ondersteunen. Als een uitbraaksel van de zee zou Jona voor hen staan. Dat wisten zij en dat moesten zij weten. Met gebroken lendenen die verootmoedigd zou hij voor de Ninevieten staan, en hij moest het zeggen, dat als het aan hem gelegen zou hebben, hij nooit zou gekomen zijn. Zo als uit de dood herrezen stond Jona voor hen en predikte. Als uit de dood herrezen stond Christus voor Israël. Zo als uit de dood herrezen staat Christus voor u in het Woord der prediking. Hij is teruggekomen en de tekenen van waar geloof en bekering omringen hem, waar Hij als de Levenwekkende teruggekeerd uit de doden wordt gepredikt.

Jona moet gaan preken. Wat? Wel Gods Woord. En wel datgene, wat de Heere tot hem spreken zou. Let daarop gemeente! Want inderdaad hebben wij het Woord. Petrus zegt daarvan dat wij het profetisch Woord hebben, dat zeer vast is. Maar dat betekent niet en nooit dat de Heere ooit Zijn Woord uit Zijn hand geeft. Hij spreekt daaruit en moet daaruit nog dagelijks spreken, zal het goed zijn. Het is ons telkens nodig dat het Woord met kracht tot ons komt. Voordat Jona gaat preken, moet hij luisteren. Naar wie? Naar de mensen? O nee! Naar wie dan? Naar de Heere! Jesaja zegt daarvan: 'Hij wekt mij het oor, hij wekt mij elke morgen om Zijn woord te horen'. Zo ernstig de gemeente wordt opgeroepen te horen, zo ernstig is de dienaar des Woords geroepen niet *zijn* woord en invallen te prediken, maar te luisteren! De mensen moesten niet in de eerste plaats vragen: kan onze dominee preken, maar heeft hij geleerd te luisteren naar wat *God* tot hem te zeggen heeft! Heeft hij doorboorde oren en een orgaan om de stem Gods in Zijn Woord te horen, zodat hij ons vertolkt wat de Geest des Heeren tot ons te zeggen heeft. En bij deze vraag heeft de gemeente te smeken dat het Woord des Heeren haar dienaar of dienaren overkome en hij gegrepen worde door dat woord, zodat de diepten van dat woord ook voor zijn eigen hart hem worde ontsloten. Daar hangt zoveel vanaf. Want gemeente dat luisteren is zoals Maria aan de voeten zat van de Heere Jezus.

Dus moet Jona eerst luisteren en dan het gehoorde vertolken. 'En predik tegen haar de prediking, die Ik tot u spreek'. *Tegen* haar! Het Woord Gods heeft in de eerste plaats een tegenover. Het gaat zomaar tegenover u staan. Het is een gezaghebbende instantie. God laat Ninevé waarschuwen. God kan niet verdelgen zonder waarschuwing. Sodom en Gomorra konden niet verdelgd worden zonder de vaststelling door de engelen, dat het tot het uiterste gekomen was. Predik tegen haar. Daarmee is gezegd, dat de prediking bedoelt de mensen in de consciëntie te grijpen.

Ze voor het aangezicht Gods te leggen. Hun zonden in het aangezicht te werpen, hen voor God te verootmoedigen en ze op te roepen tot bekering. En dat niet naar menselijk recept, maar naar het goddelijk recept. De prediking, die *Ik* tot u spreek. Dan moeten wij de Heere liever hebben dan de mensen. Dan moet onze eer en aanzien ons minder zwaar wegen dan de eer des Heeren. Dan moet de liefde Gods in onze harten zijn. Zalig gemeente, zo door het Woord des Heeren gegrepen te zijn, dat wij niet afdoen de woorden deze profetie en er ook niet aan toe doen!

Jona krijgt een lastbrief die hij nu nog niet lezen kan. Hij moet deze openen in Ninevé. Of beter daar zal hij door de Heere geopend worden. Het gebeurt dat een officier in oorlogstijd met een verzegelde order naar een bepaalde plaats wordt gezonden. Wanneer hij daar aan gekomen is mag hij het zegel verbreken en lezen, wat daarin geschreven staat. Zo ging het Abram, toen hij op reis ging en niet wist waar hij terecht zou komen. Zo ging het Jona. Met dit verschil, dat de Heere van ogenblik tot ogenblik bij hem zou zijn, om juist dat woord te spreken, dat de Heere nodig oordeelde. Is dat nog niet zo? Komt het Woord des Heeren niet altijd in een bepaalde situatie tot ons? En is het niet op de kansel en eronder immer nodig, dat de Heere door Zijn indachtigmakende Geest juist die woorden laat horen, die daar juist nodig zijn? Is het Woord des Heeren niet een grote apotheek, waarin alle geneesmiddelen te vinden zijn tegen allerlei ziekten en kwalen, maar dat de hand die deze geneesmiddelen kiest en bestuurd regelrecht bestuurd moet worden door de Heere Zelf?

Zo gaat Jona met een verzegelde last naar Ninevé. Maar de 'Ontzegelaar', de Heere is erbij! Dat is alles. Ik zal met uwe mond zijn, zegt de Heere tegen Mozes. Wie heeft de mens de mond gemaakt? Ik zal Mijn woorden leggen op uw lippen. Zie, toe gemeente 'dat gij die, die tot u spreekt niet verwerpt'. Want het is geen maatstaf wat u liever wilt. Micha de zoon van Jimla zat in de gevangenis in de tijd van Achab. Toen Josafat er erg op gesteld was, behalve het advies van de vierhonderd leugenprofeten ook nog het advies van Micha en Jimla te horen, voldeed Achab tegen zijn zin aan dit verzoek. Maar toen Micha en Jimla gehaald werd, zei de dienaar van Achab onderweg tegen hem: Denk eraan dat je prediking nu eens gunstig genoemd mag worden. Maar wat sprak deze fiere vermagerde Godsgezant? Hoor: 'Zo waarachtig als de Heere leeft, wat de *Heere* zegt, dat zal ik spreken'. En of nu al Achab tegen dat Woord des Heeren insteigerde en of hij Micha nu ook op brood en water in het gevangenhuis neerzette, dat hielp hem niets, want het Woord des Heeren kwam zoals Micha gesproken had. Zo is het nog. En of u al verworpen wordt door velen, die zeggen deze rede is hard, wie kan ze horen? En of de mens weigert zich te stellen onder dit woord, het blijft staan. Het woord schaterlacht om al onze eigen standpunten en gedachten ideeën en wat al niet meer, maar spreekt koninklijk en fier het Woord van de levende God.

Toen ging Jona. Dat is een wonder! Hij ging gehoorzaam. De kastijding had wat uitgewerkt. Wanneer wij een weggelopen knecht een nieuwe opdracht geven betekent dat, dat wij hem weer hebben aangenomen. Het gaat om het volbrengen van de wil des Heeren. Zie gemeente de Heere slaat er acht op, of wij iets geleerd hebben uit de kastijding! Als wij werden gered uit doodsgevaar. Heeft het u nader aan de Heere gebracht? Hersteld van een zware ziekte, of in diepe geestelijke nood uitredding gekregen. Dan gaat het erom gemeente, dat wij naar het woord van Paulus de genade Gods niet tevergeefs ontvangen hebben. Jona buigt weer onder het Woord. Zijn zonde is vergeven en vergeten. Hij mag opnieuw beginnen. Zo is het nu nog. De Heere maakt elke morgen in het bloed van Christus een nieuw begin. Hij schenkt een nieuw hart en een nieuwe geest.

Jona maakte zich op. Hieruit blijkt zijn berouw. Immers de aard van het ware berouw is: gaan in de weg die God ons wijst. Het brengt ons terug in de plaats waar wij de Heere verlaten hebben. Eer ik verdrukt werd dwaalde ik, maar nu ouderhoud ik Uw geboden. Want gemeente het gaat om de gehoorzaamheid aan die God, die ons roept. Zoals ik u reeds een andermaal zeide, heeft het Hebreeuws een werkwoord voor horen, dat luisteren en gehoorzamen betekend in één keer. Dat is niet twee maar één. Daarom is 'gehoorzamen beter dan offerranden, opmerken beter dan het vette der rammen'.

Dan is het: 'Maak in Uw Woord mijn gang en treden vast, opdat ik mij niet van Uw paan moog keren en wordt mijn vlees door het kwade licht verrast, ai laat het mij toch nimmer overheren'. Ja gemeente het is met deze gehoorzaamheid een wonderlijke zaak! Immers zo ongehoorzaam wij ook zijn van nature, zo gehoorzaam worden wij door de Geest des geloofs. Jona kon niet anders dan gehoorzamen. Immers iedere andere weg wordt ons dan afgesneden. Het aanvaarden van Christus als onze enige Borg en Middelaar is niet een zaak van zo en ook nog anders, maar een niet anders kunnen omdat ons geen andere weg overschoot en overschiet! Zo ook het wandelen in Hem. Dat is niet een parallel weg naast de weg van onze werken, maar dit is een wandelen in genade en in geloof. Wanneer God ons gehoorzaam maakt, dan houden wij onze gelofte wel. Dan gaat het ook niet gedwongen, maar zeer gewillig. Want de Heere werkt niet in ons als in stokken en blokken, maar als mensen, wier wil Hij sterkt tot het volbrengen van de ons opgedragen taak.

Zo ging Jona naar Ninevé. Naar de *heidenen*! Daar moet gemeente in ons heel wat overwonnen worden alvorens wij naar de heidenen gaan. Wij gaan zo liever onze vaste adressen af, waar wij welkom zijn, maar de Heere zendt ons naar de heidenen. Niet alleen ver weg, maar ook nabij. Niet dat wij beter zijn, maar allen die zo ver van de dienst des Heeren verwijderd zijn, dat zij als varkens zich ronddraaien in hun vuil. Dat willen wij evenmin als Jona het wilde. Want Petrus wilde ook niet naar Cornelius. Hij wilde wat dichterbij huis blijven, niet naar de heidenen, maar naar het Bondsvolk. Ook dat moest gebeuren. Maar des Heeren raad en welbehagen gaat uit naar het verlorene. Petrus dacht, evenals Jona de Heere te kunnen tegenhouden, maar later zegt hij met Jona: Wie ben ik dat ik God zou kunnen weren. Welnu daar gaat Jona de voeten geschoeid met de bereidheid des Evangelies. Hij is *bereid* gemaakt. En toch als een ongehoorzame. Dan valt er met ons te praten. Dan gaan wij ons niet boven de mensen stellen, die wij bezoeken. Dan gaan wij geen enkele plaats verwerpen. Want Ninevé was een goddeloze plaats. De boosheid was ten hemel opgeklommen. De Heere kon er niet meer overheen zien. De duivel had er zijn troon. Nu staat hier een grote stad Gods. Voor God. Wonderlijk. Als is de duivel er in eigen persoon, de Heere zegt: die stad is van Mij.

Waarom? Omdat de aarde is des Heeren mitsgaders hare volheid. Alles is van Hem. Hoewel diefelijk ontstolen door de vorst der duisternis. Dat is een opklaring gemeente. Immers dan is het de vraag, welke stad of dorp het zwaarst gezondigd heeft. Daar zijn wel plaatsen, waarbij een mens zegt: kan daarvandaan iets goeds komen? Nee, die dominee komt daarvandaan, dat zal wel niet veel wezen. O, gemeente die vervloekte hoogmoed! Want weet u, wat ik lees van Abraham de vader aller gelovigen? Dat hij als een *goddeloze* werd gerechtvaardigd! Welnu gemeente als het zo is dat Abraham een goddeloze was, en als het zo is (en het is zo!) dat de Heere zelfs in de lichtende engelen onklarheid en onzuiverheid vindt, wat zal hij dan in onze gemeente vinden? Wat zal Hij bij ons vinden? O gemeente, laten wij ons neerbuigen in het stof en ons verootmoedigen over onze zonden, die misschien wel veel groter zijn dan op alle plaatsen waarop wij in onze zelfinbeelding heen zien. Dan kunnen wij overal zijn. Als de Heere maar zendt en dagelijks met ons is. Dan kunnen wij in de naaste omgeving zijn, al zijn ook alle mensen ons tegen. Kijk gemeente, hoe goddelozer een stad of een dorp is, des te groter zijn de wonderen der genade. Hoe vromer en meer eigengerechtigd een mens of een gemeente in eigen oog is, des te afzichtelijker is ze in het oog des Heeren. Hoe staat het gemeente met onze bereidheid uit te gaan in de weg waar God ons roept? Hebben wij het verstaan?

Zie daar is Jona in de poort. God verheerlijkt zich in hetgeen niets is. Goed gehoord, niets! Daar verheerlijkt zich God. Alleen met het Woord in zijn hart en zijn mond. En ik hoor hem die uit de diepten van de zeeën voortkwam en al maar moest zeggen: ik ben een wegloper. Laten we bidden: 'Spreek Heere, want uw dienstknecht hoort'. God geve ons zulke dienaren des Woords, ouderlingen en diakenen, godsdienstonderwijzer en huisvaders. God geve ons zulk een gemeente, die met alles gevangengenomen wordt onder de gehoorzaamheid aan het Woord Gods en zegt: 'Spreek Heere, want Uw gemeente hoort'.

Amen